

Waterschap Veluwe

Voorstel

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
[T] (055) 527 29 11
[F] (055) 527 27 04
[E] waterschap@veluwe.nl
[I] www.veluwe.nl

Aan algemeen bestuur 27 april 2011

Portefeuillehouder J. Verhoef

Datum 11 april 2011 Thema Waterketen integraal benaderen
Opgemaakt door Planvorming
Docbasenummer 218823 Onderwerp Samenwerking in afvalwaterketen

Bijlage(n) Managementrapport "Vervolgstappen in de samenwerking in de afvalwaterketen, Regio Noord-Veluwe", DHV, oktober 2010
Organisatieschema stap 1 groeimodel
Projectplan NEW (afval-)waterketenplan
Notitie "Huidige samenwerking in Veluwse afvalwaterketen", januari 2011

1. Beslispunten

- Kennisnemen van de eindrapportage "Vervolgstappen in de samenwerking in de afvalwaterketen, regio Noord- Veluwe" van DHV. De samenvatting en het advies zijn bijgevoegd als bijlage 1. Het complete rapport staat op de bestuursschijf.
- Instemmen met het geadviseerde groeimodel in drie stappen (na elke stap is een bestuurlijk keuzemoment ingebouwd).
- Nu te beginnen met stap 1 van het groeimodel overeenkomstig het plan van aanpak van het AOWR met bijbehorend organisatieschema (zie bijlage 1 en 2).
- Instemmen met de uitgave van € 30.000,- (incl. btw), zijnde het aandeel van het waterschap voor de inhuur van een extern bureau voor het opstellen van een integraal beleidsdocument voor de zuiveringskring Elburg, Nunspeet, conform het bijgevoegd projectplan (zie bijlage 3).

2. Inleiding

Onderzoek DHV

In de regio Noord- Veluwe werken sinds 2006 de acht gemeenten en het waterschap samen in het orgaan Ambtelijk Overleg Water en Riolering (AOWR). Doel van dit orgaan is het bevorderen van de samenwerking in de afvalwaterketen tussen gemeenten (onderling) en waterschap. Bestuurlijke terugkoppeling vindt plaats in het Portefeuillehouderoverleg Openbare Werken (PO) Noord Veluwe.

Waterschap Veluwe

Om vervolgstappen te kunnen zetten in de samenwerking in de afvalwaterketen heeft het AOWR in de periode 2009/2010 een onderzoek laten uitvoeren met de volgende onderzoeksvraag:

Indien verdergaande samenwerking inderdaad loont, geef dit dan klip en klaar aan in termen van kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten, en geef vervolgens aan hoe aan die verdergaande samenwerking vorm gegeven kan worden, inclusief eventuele consequenties.

Het onderzoek is uitgevoerd, met 50% subsidie van de provincie, door ingenieursbureau DHV, waarbij de Regio Noord- Veluwe (RNV) als opdrachtgever heeft opgetreden. Met behulp van de benchmarkgegevens, een generieke vragenlijst en interviews met betrokkenen is de huidige situatie in de afvalwaterketen in beeld gebracht. Wat zijn de uitgaven, de personele bezetting, welke werkzaamheden worden uitbesteed en waar liggen de knelpunten in de uitvoering van de zuiverings- en rioleringsstaken. Vervolgens zijn in een tweetal workshops de mogelijkheden voor verdergaande samenwerking met alle betrokkenen, zowel (beleids)medewerkers en managers, in beeld gebracht en tenslotte is het meest kansrijke groeimodel ontwikkeld en uitgewerkt en zijn de voordelen in termen van kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten benoemd.

De conclusie van het onderzoek is dat verdergaande samenwerking in de afvalwaterketen in de Regio Noord Veluwe inderdaad blijkt te lonen, zowel in termen van kwaliteit en kwetsbaarheid, als in kosten (beperking van de lastenstijging op langere termijn). Via samenwerking is het mogelijk om stapsgewijs tot een doeltreffender en doelmatiger beheer van de afvalwaterketen te komen.

De resultaten van het onderzoek van DHV zijn beschreven in bijlage 1 (Samenvatting en advies).

Groeimodel

Met betrekking tot de samenwerking in de afvalwaterketen wordt door DHV een groeimodel voorgesteld in drie stappen:

1. Integrale planvorming op zuiveringskringniveau.
2. Gezamenlijk operationeel beheer en ingenieursbureau op zuiveringskringniveau.
3. Opschalen naar een afvalwaterketenorganisatie op regionaal niveau.

Na elke tussenstap volgt een bestuurlijk keuzemoment om al dan niet de volgende stap van het groeimodel te zetten. Hierbij wordt een regionale afvalwaterketenorganisatie door de verschillende partijen als "beeld op de horizon" beschouwd voor op de (middel)lange termijn.

Plan van aanpak stap 1

Conform het advies van DHV zal per zuiveringskring gestart worden met opstelling van een integraal beleidsplan (IBP) voor de afvalwaterketen.

Waterschap Veluwe

In de regio Noord- Veluwe worden drie zuiveringskringen onderscheiden:

- Heerde- Hattem- Oldebroek;
- Nunspeet- Elburg;
- Harderwijk- Ermelo- Putten.

Alhoewel in de eerste zuiveringskring feitelijk twee zuiveringen aanwezig zijn (Hattem en Heerde) wordt dit om praktische redenen (vanuit het oogpunt van samenwerking) toch als één zuiveringskring gezien.

Voor het opstellen van de integrale beleidsplannen wordt een projectorganisatie geformeerd. In bijlage 2 is dit schematisch weergegeven. Per kring zal een projectleider benoemd worden. Vervolgens zal per kring een planning van de activiteiten voor 2011 en 2012 opgesteld worden.

Naast regionale planvorming zullen, gezien de inhoudelijke raakvlakken, ook de onderdelen "gezamenlijk databeheer" en "gezamenlijk meten en monitoren" aandacht krijgen. Omdat niet alles tegelijk kan en hoeft, zal per kring bepaald worden wanneer en op welke wijze deze onderdelen aan bod zullen komen.

Via het AOWR vindt ambtelijk afstemming tussen de zuiveringskringen plaats. Op deze wijze kan uitwisseling plaatsvinden en wordt voorkomen dat steeds per kring het wiel opnieuw uitgevonden moet worden. Vanuit het PO wordt een stuurgroep c.q. aanjaaggroep geformeerd, die de voorgang bewaakt. De stuur- aanjaaggroep bestaat uit een gemeentelijke bestuurder per zuiveringskring, een bestuurder van het waterschap en de projectleider vanuit het AOWR voor terugkoppeling naar en afstemming met het AOWR. Het PO draagt zorg voor de bestuurlijke regionale afstemming en voor het verkrijgen van bestuurlijk commitment.

De planning van opstelling van de integrale beleidsplannen is afhankelijk van de planperiodes van de verschillende GRP's. In tabel 1 zijn de planperiodes van de vigerende GRP's van de Noord- Veluwe gemeenten weergegeven. Op basis hiervan is een voorlopige planning van opstelling van de integrale beleidsplannen bepaald (zie tabel).

Tabel 1: Planperiodes vigerende GRP's Noord Veluwe

Gemeente	Planperiode vigerend GRP	(concept) planning opstelling IBP
Zuiveringskring Elburg		
Elburg	2007-2011	2011
Nunspeet	2001-2011	
Zuiveringskring Hattem		
Hattem	2007-2011	2013
Oldebroek	2009-2015	
Heerde	2009-2013	
Zuiveringskring Harderwijk		
Harderwijk	2010-2015	2014
Ermelo	2009-2013	
Putten	2011-2018	

Waterschap Veluwe

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat alhoewel de integrale planvorming per zuiveringskring zal plaatsvinden, alle zuiveringen binnen het waterschapsgebied nog steeds als één geheel worden beschouwd. Alle zuiveringen vormen één systeem en worden als zodanig beheerd, ongeacht de planvorming per zuiveringskring.

Uit tabel 1 blijkt dat de IBP's voor de zuiveringskringen Hattem en Harderwijk naar verwachting niet eerder dan 2013 respectievelijk 2014 zullen worden opgesteld.

Inmiddels is in de kring Nunspeet- Elburg reeds gestart met de activiteiten om tot gezamenlijke planvorming te komen. Een projectleider is benoemd en een concept projectplan voor de integrale planvorming is reeds in het AOWR besproken.

Voorgesteld wordt voor het opstellen van een integraal beleidsdocument een extern bureau in te huren. De kosten hiervan worden voor deze zuiveringskring ingeschat op € 90.000,- incl. btw, waarbij de kosten gelijk over de drie deelnemende partijen zullen worden verdeeld. Dit betekent dat de kosten voor het waterschap € 30.000,- incl. btw zullen bedragen.

Centraal Informatie Systeem

Parallel aan het opstellen van integrale beleidsplannen zal de komende jaren worden gewerkt aan de implementatie van een Centraal Informatie Systeem (CIS) in de regio Noord- Veluwe. Het CIS is een platform waarin alle monitoringsdata samenkomen, worden opgeslagen en verwerkt tot bruikbare informatie over de werking van de afvalwaterketen, met name van de riolering. Het CIS is bedoeld voor analyses, validatie en rapportages (bijvoorbeeld over werking overstorten, waterbalansen, discrepanties in vuilvrachten) en kan worden gekoppeld aan rekenmodellen van rioleringen voor bijv. RealTimeControl (RTC) toepassingen. Doel van dit systeem is het vergroten van het inzicht in het daadwerkelijk functioneren van de afvalwaterketen. Dit vormt zoals reeds eerder in dit hoofdstuk vermeld de basis voor doelmatig en effectief afvalwaterketenbeheer.

In 2011 zal een start worden gemaakt met de implementatie van het CIS in de regio Noord- Veluwe. Dit zal vanuit het AOWR worden aangestuurd. Het is wenselijk dat ook voor de regio Oost- Veluwe een vergelijkbaar systeem wordt opgezet.

Het CIS kan worden gekoppeld aan de in te richten centrale regiekamer op een RWZI. Op deze wijze wordt procesinformatie van de diverse rioolstelsels en van de zuiveringen, dus van de gehele afvalwaterketen, gecentraliseerd. Voor implementatie van het CIS zal later dit jaar een bestuursvoorstel worden opgesteld.

3. Kader/uitgangspunten/vertrekpunten

Samenwerking in de afvalwaterketen is een belangrijk en actueel thema bij het waterschap en bij gemeenten. In het bestuursakkoord waterketen uit 2007 is door de waterpartners (gemeenten, waterschappen, drinkwaterbedrijven, provincies en rijksoverheid) afgesproken dat middels samenwerking zal worden getracht de doelmatigheid en transparantie in de waterketen te vergroten. Landelijk wordt erkend dat in de afvalwaterketen in eerste instantie de meeste winst valt te behalen door

Waterschap Veluwe

samenwerking. Op basis van de resultaten van het feitenonderzoek uit 2009 is in 2010 door UvW en VNG een gezamenlijk plan van aanpak ontwikkeld voor samenwerking in de afvalwaterketen. Doel hierbij is om de efficiëntie (de dingen goed doen) en effectiviteit (de goede dingen doen) te vergroten alsmede de bestuurlijke drukte terug te dringen. Hierbij zou in 2020 landelijk een kostenreductie kunnen worden gerealiseerd van 380 miljoen euro per jaar.

Door Waterschap Veluwe wordt al jaren samengewerkt met gemeenten en Vitens, zowel projectmatig als structureel. In de bijgevoegde notitie "Huidige samenwerking in Veluwse afvalwaterketen" (bijlage 4) wordt hier nader op ingegaan.

Vallei en Eem

De stand van zaken in het beheersgebied van Vallei en Eem is als volgt: Waterschap Vallei en Eem heeft samen met alle inliggende gemeenten het Platform Water. Dit bestaat uit een bestuurlijk Platform en een ambtelijk Platform. In juni is uit het midden van het bestuurlijk platform een bestuurlijk kwartet gekozen die de trekkers zijn van doelmatig samenwerken in de afvalwaterketen. De Dijkgraaf is de voorzitter, de voorzitter van het Platform neemt deel en 2 wethouders (uit provincie Gelderland en provincie Utrecht).

Op het schaalniveau van het waterschap zijn zij met de volgende onderwerpen bezig:

Meten en Monitoren:

Gezamenlijk uitvoeren van Meten en Monitoren en het beheren van een gezamenlijke database met keteninformatie. In 2011 wordt een samenwerkingsovereenkomst getekend en worden 2 fte aangenomen om de gezamenlijke database te beheren en te rapporteren. Project waar alle gemeenten en waterschap in deelnemen.

Deze 2 fte wordt betaald door het waterschap (1/3) en de deelnemende gemeenten (2/3). Deze fte's zijn niet opgenomen in het fusiedocument fijnstructuur. Huisvesting vindt plaats bij het waterschap. Met betrekking tot de 2 fte geldt dat deze niet in één keer zullen worden aangetrokken. Medio 2011 zal gestart worden met het werven van één fte. In een later stadium (planning nog onbekend) zal de tweede fte worden geworven.

Het opzetten van de database gebeurt in nauw overleg met Waterschap Veluwe zodat de gegevens van beide waterschappen later makkelijk in elkaar gevoegd kunnen worden

Zuiveringskring Woudenberg:

Begin volgend jaar wordt een samenwerkingsovereenkomst getekend waar een "netwerkorganisatie" wordt opgezet waar waterschap en 2 gemeenten in participeren.

Waterschap Veluwe

4. Advies commissie water

De commissie water adviseert conform voorstel.

5. Financiën/begroting

De uitgaven Opstellen integraal beleidsplan voor zijn begroot op € 30.000,--.
Voorgesteld wordt dit ten laste te brengen van de exploitatiebegroting, onderdeel waterplannen.

Het college van dijkgraaf en heemraden